

BIULETYN SAMORZĄDOWY Gminy Bystra-Sidzina

bezpłatny miesięcznik

www.bystra-sidzina.pl

Nr 9(101) wrzesień 2020, ISSN 2353-3803

nakład 1 000 egz.

W numerze m.in.:

Wyjątkowa wystawa w sidzińskim skansenie

„Obrzędowość doroczna – tradycja i odniesienia”. Taki tytuł nosi czasowa wystawa fotograficzna, która znajduje się w jednym z obiektów sidzińskiego skansenu. Wstęp na nią jest bezpłatny.

Więcej na str. 6

Zebranie Wiejskie

30 sierpnia w sołectwie Bystra Podhalańska odbyło się pierwsze w tym roku - zwołane przez panią Sołtys - Zebranie Wiejskie. Omówiono na nim inwestycje wykonane w ubiegłym roku oraz zatwierdzono zadania do realizacji z funduszu sołeckiego w 2021 roku.

Więcej na str. 2

Główna aleja na cmentarzu komunalnym zyskała nowy wygląd

We wrześniu zakończyły się prace modernizacyjne głównej alejki na cmentarzu komunalnym w Bystrej Podhalańskiej.

Więcej na str. 4

Dzień Edukacji Narodowej

*Z okazji Dnia Edukacji Narodowej
wszystkim Nauczycielom, Pedagogom i Pracownikom Oświaty,
składamy w imieniu Samorządu Gminy Bystra-Sidzina
serdeczne wyrazy uznania za wychowawczy,
opiekuńczy i dydaktyczny trud włożony w kształcenie
i wychowanie dzieci i młodzieży.*

*Życzymy Państwu wielu radości, satysfakcji z pracy,
dumy z wychowanków oraz powodzenia w życiu osobistym.
Niech Państwa codziennej pracy towarzyszy spełnienie zawodowe,
uznanie rodziców oraz zaufanie i szacunek społeczeństwa.*

Wojt Gminy
Stanisław Tempka

Nowe boiska sportowe

Zakończyły się prace przy modernizacji boisk do gier zespołowych przy szkołach podstawowych z terenu Gminy Bystra-Sidzina. Przedsięwzięcie zostało dofinansowane przez Ministerstwo Sportu.

Więcej na str. 3

Informacja z Zebrania Wiejskiego w Bystrej Podhalańskiej

Zebranie Wiejskie sołectwa Bystra Podhalańska, zwołane zostało z inicjatywy pani sołtys Urszuli Marfiak. Odbędzie się w dniu 30 sierpnia 2020 r. w sali obrad budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej Podhalańskiej.

W sprawozdaniu z działalności Sołtysa i Rady Sołeckiej za 2020 rok pani sołtys poinformowała, że w 2020 roku z funduszu sołeckiego wykonane zostały ławki do kaplicy w domu pogrzebowym - w pomieszczeniu do przechowywania zwłok w Bystrej Podhalańskiej za kwotę 41.000,00 zł i nagłośnienie na cmentarzu w kwocie 6.100,00 zł. Łącznie na realizację tych zadań wydano 47.100,00 zł. Pani sołtys poinformowała również, że jak co roku z budżetu gminy wyodrębniony został fundusz sołecki. Na 2021 rok. Wysokość środków na fundusz sołecki wynosi 48.435,20 zł. Są to środki przeznaczone na realizację zadań, które służą poprawie warunków życia mieszkańców wsi.

Jako propozycję zadań na wykorzystanie tych środków zgłoszony został zakup urządzeń do siłowni plenerowej przy Szkole Podstawowej im. św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej - 8 urządzeń dla 14 osób, zakup instrumentów muzycznych dla kapeli oddziału Związku Podhalan w Bystrej Podhalańskiej oraz wyposażenie zaplecza kuchennego w pomieszczeniu budynku OSP w Bystrej Podhalańskiej. W głosowaniu zebrani jednogłośnie opowiedzieli się za przyjęciem zgłoszonych zadań do realizacji w 2021 roku.

Podczas zebrania Wójt Gminy, Stanisław Tempka, przedstawił informacje, jakie inwestycje i remonty zostały zrealizowane w roku bieżącym i roku poprzednim oraz jakie są kolejne zamierzenia inwestycyjno-remontowe w 2021 r. w Gminie Bystra-Sidzina. Wójt poinformował o:

- Remontie dróg gminnych w Bystrej Podhalańskiej i Sidzinie, wykonanym w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji (PGN). Wartość inwestycji 384.938,25 zł plus nadzór 7.824,00 zł

- Remontie drogi gminnej Bystra-Zagrody Nadleśnictwa „Do Kościoła”. Wartość inwestycji 139.525,91 zł, w tym dotacja z Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie 92.409,00 zł.

- Remontie drogi gminnej Bystra-Zagrody Nadleśnictwa „Dworska” wykonana w ramach Funduszu Dróg Samorządowych. Wartość inwestycji: 259.620,88 zł w tym dotacja FDS 181.734,00 zł.

- Remontie drogi rolnej "Na Pańskie" w Bystrej Podhalańskiej. Wartość inwestycji 139.135,76 zł, dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Gruntów Rolnych w wysokości 60.000,00 zł.

- Pomocy finansowej dla Powiatu Suskiego na wykonanie inwestycji pn.: „Remont drogi powiatowej Jordanów-Mąkacz-Bystra na długości 0,3 km. Wartość pomocy 132.634,23 zł.

- Dofinansowaniu dla chętnych mieszkańców do wymiany starych pieców w budynkach mieszkalnych. Całkowity koszt realizacji projektu to: 163.794,00 zł w tym środki z budżetu gminy: 44.000,00 zł i środki własne mieszkańców to 119.794,00 zł.

- Wzroście ilości odbieranych odpadów komunalnych. W I półroczu 2019 roku masa odebranych odpadów selektywnych wynosiła 262 tony, a nieselektywnych 606 ton, natomiast odpadów wielkogabarytowych było 160 ton. Do budżetu Gminy Bystra-Sidzina z tytułu opłat za śmieci w 2019 roku wpłynęło 542.878,85 zł.

- Dofinansowaniu w 2019 roku budowy 20 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków na łączną kwotę 101.000,00 zł.

- Oddaniu do użytku od 1 września 2019 roku pełnometrażowej hali sportowej w Sidzinie. W sierpniu 2020 r. otrzymano ostatnie środki z refundacji i rozliczenia z jej budowy. Koszt całkowity budowy hali sportowej w Sidzinie to: 6.263.022,44 zł, z tego uzyskano w ramach projektu RPO WM (UE) 2.137.756,95zł, ze środków Ministra Sportu 3.038.533,14 zł. Wkład własny gminy to 1.086.732,35 zł.

- Przeprowadzeniu modernizacji Przedszkola w Bystrej Podhalańskiej oraz przebudowie placu zabaw na łączną kwotę 384.365,99 zł. Dotacja z Urzędu Marszałkowskiego wynosiła 266.615,32 zł, natomiast wkład własny gminy to 117.750,67 zł. W ramach prac wymieniono stolarkę okienną, wykonano elewację, docieplono strop.

- Złożeniu wniosku na dofinansowanie budowy 122 szt. oczyszczalni ścieków (wniosek znajduje się na liście rezerwowej).

- Wykonaniu projektu dokumentacji dotyczącej remontu drogi gminnej Sidzina-Sidzinka Mała w Sidzinie. Wartość zadania 36.900,00 zł.

Ponadto Wójt poinformował o zakończeniu budowy boisk sportowych przy Szkole Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej i w Sidzinie za kwotę 900.000,00 zł. Dofinansowanie od Ministra Sportu wynosiło 450.000,00 zł. Na cmentarzu komunalnym rozbudowano nagłośnienie i wykonano alejkę za kwotę ok. 100.000,00 zł. W związku z obchodzoną w tym roku setną rocznicą Bitwy Warszawskiej postawiony został pomnik upamiętniający mieszkańców Bystrej Podhalańskiej poległych w latach 1914-1920. Koszt wykonania pomnika wyniósł 45.000,00 zł (fundament i kamień, sam pomnik 32.000,00 zł). Na budowę pomnika otrzymano darowiznę w kwocie 4000,00 zł. Gmina podpisała także porozumienie na wykonanie projektu remontu drogi od Mąkacza do przejazdu kolejowego w Bystrej Podhalańskiej.

Podczas zebrania zgłoszone zostały przez mieszkańców

wnioski o poprawę pobocza na drodze powiatowej na odcinku od Mąkacza do mostu na rzece Skawie, a także o założenie korytek wzdłuż fosy na roli Jaskółkowej Górnej aż do rzeki i naprawę uszkodzonych kęgów. Wnioskowano także o usunięcie krzewów przy drodze od strony Osielca, ze względu na ograniczającą widoczność przy wjeździe na rondo. Zgłoszony został także wniosek o naprawę odcinka jezdni na roli Zagrody Nadleśnictwa, ponieważ odcinek ten uległ obniżeniu, co zagraża bezpieczeństwu przejeżdżających tam samochodów.

Podczas zebrania zostało także udzielone wyjaśnienie

przez Dyrektora Szkoły Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej, dotyczące ażurowych płyt pochodzących z remontu parkingu obok budynku gminy. Pan dyrektor wyjaśnił, że są one obecnie złożone na parkingu przy nowej części szkoły. Mieszkańcy poruszali także temat remontu drogi na roli Zagrody Nadleśnictwa. Wójt zadeklarował, że w przypadku realizacji tej inwestycji przez zarządcę drogi – Nadleśnictwo Myślenice - gmina dofinansuje 50% jej kosztów.

Informacja opracowana na podstawie protokołu z Zebrania Wiejskiego.

Nowe boiska sportowe przy szkołach podstawowych

Zakończyły się prace przy modernizacji boisk do gier zespołowych przy Szkołach Podstawowych z terenu Gminy Bystra-Sidzina. Zgodnie z założeniami przy Szkole Podstawowej im. św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej przeprowadzony został remont boiska do piłki nożnej, remont boiska wielofunkcyjnego oraz bieżni. W ramach inwestycji przy Szkole Podstawowej w Sidzinie zmodernizowane zostało boisko wielofunkcyjnego o wymiarach 30,50x14x50 m, przeznaczone do gry w koszykówkę, siatkówkę i piłkę ręczną.

Poprawa stanu infrastruktury sportowej umożliwia dzieciom uczęszczającym do Szkoły Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej oraz Szkoły Podstawowej w Sidzinie realizację obowiązującej podstawy programowej wychowania fizycznego oraz rozwijania zainteresowań sportowych w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Ogólnodostępne boisko do piłki nożnej oraz boisko wielofunkcyjne pozwoli rozwijać zainteresowania

sportowe, a bieżnia da możliwość poprawy kondycji fizycznej mieszkańców. Boiska są w pełni dostępne dla mieszkańców naszej gminy, jak również dostosowane są dla osób niepełnosprawnych.

Planowany koszt całej inwestycji, zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie wynosił 1.171.295,00 zł, uwzględniając zarówno koszty samej budowy, jak i nadzór inwestorski oraz opracowanie projektu. Po przetargu i wyborze wykonawcy wartość całej inwestycji wyniosła 828 429,01 zł. Kwota jaką gmina otrzyma z Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach programu Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej na zadanie pn. Modernizacja 2 boisk wielofunkcyjnych przy Szkołach Podstawowych w Bystrej Podhalańskiej i Sidzinie wyniesie nie więcej niż 50 % całości zadania - 414 214,50 zł.

Wkład własny gminy w tą inwestycję wyniósł 414 214,50 zł.(B.C.) Fot. SP w Bystrej Podhalańskiej, SP w Sidzinie

Potrzeba 100 głosów żeby gmina otrzymała maszt i flagę

Przypominamy, że aby wziąć udział w akcji, należy zebrać 100 głosów poparcia dla inicjatywy zakupu masztu i umieszczonej na nim flagi, która będzie dumnie eksponowana w naszej gminie. Głosy można oddawać do 11 listopada 2020 r. na stronie internetowej: <https://bialoczerwona.www.gov.pl/>

Zachęcamy do oddania głosu na Gminę Bystra-Sidzina.

Aleja na cmentarzu komunalnym

We wrześniu zakończone zostały prace związane z remontem głównej alejki na cmentarzu komunalnym w Bystrej Podhalańskiej. Dotychczasowy stan nawierzchni tego odcinka znacząco odbiegał od powstałych w 2018 roku pobocznych alejek. Biorąc pod uwagę zarówno komfort użytkowania, jak i estetykę należną miejscu ostatniego pożegnania, podjęto decyzję o wykonaniu nowej nawierzchni brukowej. Prace remontowe objęły zarówno wcześniej pokryty asfaltem odcinek alei głównej, jak również jej nieutwardzoną dotychczas część. Nowa nawierzchnia poprawiła komfort użytkowania, ale również znacznie wpłynęła na aspekt wizualny cmentarza, podnosząc estetykę należną miejscu pamięci naszych bliskich. Całkowity koszt inwestycji poczynionych na cmentarzu komunalnym w Bystrej Podhalańskiej wyniósł

94.430,83 zł. Końcowy odbiór inwestycji nastąpił 11 września br. (R.W.) Fot. A. Nieużytek

W hołdzie obrońcom Wysokiej

Inaczej niż w latach ubiegłych, zorganizowane zostały w tym roku rocznicowe obchody upamiętniające tragiczne wydarzenia z września 1939 roku na Wysokiej.

1-2 września 1939 r. pod dowództwem pułkownika Stanisława Maczka, stoczyły się tu walki z przeważającymi siłami niemieckiego agresora. Zginęło wówczas 55 polskich żołnierzy i 3 mieszkańców wsi, która została spalona przez Niemców w odwecie za jej bohaterską obronę.

Uroczystości rocznicowe rozpoczęła msza św. za obrońców Ojczyzny odprawiona przez proboszcza parafii na Wysokiej - ks. Jana Mędrzaka oraz kapelana Związku Podhalan - ks. Władysława Żązela, a także o. Andrzeja Szczyptę. Oprawę muzyczną uroczystości uświetnił chór z Godziszki.

Po mszy i przemarszu uczestników na cmentarz oficjalne delegacje złożyły wieńce i wiązanki kwiatów pod

pomnikiem obrońców Wysokiej. W imieniu Gminy Bystra-Sidzina wiązankę złożył wójt, pan Stanisław Tempka. (A.N.) Fot. Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej

XII Powiatowe Zawody Strzeleckie Władz Samorządowych

4 września 2020 r. na strzelnicy sportowej ZP LOK w Suchej Beskidzkiej odbyły się XII Powiatowe Zawody Strzeleckie Władz Samorządowych z broni kulowej. W sportowych zmaganiach wzięli udział przedstawiciele gmin oraz powiatu. W szranki stanęło w sumie 13 drużyn trzyosobowych w dwóch kategoriach: urzędy oraz rady. Dodatkowo prowadzono klasyfikację najlepszych strzelających indywidualnie. Pierwszym trzem zwycięskim drużynom oraz zawodnikom wręczono puchary Starosty Suskiego oraz dyplomy.

W kategorii Rady, przedstawiciele Rady Gminy Bystra-Sidzina wywalczyli drugie miejsce. Wśród drużyn reprezentujących Urzędy, przedstawicielom Urzędu Gminy Bystra-Sidzina udało się zająć 3 miejsce. (A.N.) Fot. J. Pieczara

Konkurs "Kultura i folklor Podbabiogórza"

Ostatni czas był bardzo pracowity dla Stowarzyszenia Gospodyń „Sidzinianki” z Sidziny. Grupa śpiewacza na prośbę pani Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu Bystra-Sidzina w Sidzinie wzięła udział w organizowanym przez Lokalną Grupę Działania Podbabiogórza w Suchej Beskidzkiej konkursie pt. "Kultura i folklor Podbabiogórza", reprezentując Gminę Bystra-Sidzina.

Do konkursu przygotowane zostały przyśpiewki i piosenki śpiewane na weselach - inne w pierwszy dzień wesela, a inne na przewożyny. W tym roku aby wziąć udział w konkursie należało zrealizować nagranie i dostarczyć jego zapis na nośniku pamięci do organizatora.

Do nagrań wykorzystano plener Skansenu w Sidzinie Muzeum Kultury Ludowej. Śpiewanie dodatkowo urozmaicały grające w trawie świerszcze. (J.Cz.)

Fot. Skansen – MKL w Sidzinie

"Podróż w dawne czasy"

Człowiek bez tradycji jest jak drzewo bez korzeni. Tradycja ma w sobie coś wartościowego i niepowtarzalnego. To są nasze korzenie, o które warto dbać. Nawet jeśli los rzuci nas gdzieś daleko, to dzięki tym korzeniom wiemy kim i jacy jesteśmy. Taka nasza natura, że człowiek jest istotą bardzo ciekawską i zawsze będzie dociekał jak było kiedyś i co było przed nami. Ciekawi jesteśmy jacy byli nasi przodkowie – a na to pytanie częściowo odpowiada tradycja i kultura ludowa.

Nasi przodkowie dokładnie zdawali sobie sprawę z tego, że tradycja jest naszym bogactwem, kopalnią wiedzy o przeszłości. Dzięki niej znamy swoją tożsamość, możemy korzystać z mądrości ludowych, wypracowanych przez wiele pokoleń oraz posiadamy informacje na temat życia w dawnych czasach.

Różniły się one w znacznym stopniu od czasów współczesnych, gdyż gwałtowny postęp cywilizacyjny nastąpił stosunkowo niedawno. Kiedy nie było telefonów komórkowych ani Internetu, kobiety spotykały się w domach i zajmowały rękodziełem. Wspólnie wykonywały codzienne prace domowe, przędły, wyszywały, skubały pierze czy też prały. Czynnościom tym zazwyczaj towarzyszył śpiew i wspólne pogawędki. Kobiety dzieliły się swoimi radościami i troskami. Tego typu zajęcia zbliżały ludzi do siebie... ale bywały też niejednokrotnie zaczynkiem - co bardziej charakternej gaździny- do przekomarzania się czy też zwady...

W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa, Stowarzyszenie Gospodyń „Sidzinianki” ze swoistym poczuciem humoru i jak zwykle dużym dystansem do siebie postanowiło przybliżyć obrządki dnia codziennego

dawnego wiejskiego życia, nagrywając film pt. "Podróż w dawne czasy".

Film dostępny na profilu społecznościowym Facebook prowadzonym przez Stowarzyszenie Gospodyń Sidzinianki. (AN.) Fot. Kamil Kuś - AG media, Orawa.tv

„Obrzędowość doroczna – tradycja i odniesienia”

Skansen w Sidzinie
Muzeum Kultury Ludowej

„Obrzędowość doroczna – tradycja i odniesienia” – taki tytuł nosi czasowa wystawa fotograficzna która znajduje się w jednym z obiektów sidzińskiego skansenu. Wystawa to jeden z punktów programu kulturowego projektu „SKANSENOVA- systemowa opieka nad dziedzictwem w małopolskich muzeach na wolnym powietrzu”, realizowanego w ramach osi VIII Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Skansen w Sidzinie Muzeum Kultury Ludowej jest jednym z partnerów projektu. Oprócz prac konserwacyjno-remontowych prowadzonych w ostatnich latach w małopolskich skansenach, realizowany jest program kulturowy z szeregiem wystaw, konferencji naukowych, szkoleń, opracowaniem wydawnictw promocyjnych, imprez plenerowych tematycznie związanych z szeroko pojętą tradycją, kulturą sposobami ich ochrony i prezentacji. Wystawa jest pierwszą z cyklu różnych pokazów tematycznych. Prezentuje formy obrzędowości praktykowane stosownie do okresu w roku liturgicznym. Na fotografiach możemy zobaczyć adwentowe oczekiwanie na przyjście Chrystusa, wieczór wigilijny, kolędników oraz światło i towarzyszące obrędom świece. Częścią wystawy są też fotografie obrzędów Wielkiego Tygodnia i to nie tylko te obchodzone w kościele katolickim ale i prawosławnym. Tylko podczas zwiedzania wystawy można zobaczyć doskonale znane starszym mieszkańcom „głowienki”- sakramentalium z czcią

święcone w wielką sobotę. Były zanurzane w świętym wielkosobotnim ogniu, a następnie zanoszone na pola by ochronić zasiane zboża przed nieszczęściem. Głowienki to zaginiona część naszej tradycji, którą mamy nadzieję uda się wskrzesić. Kolejną część wystawy to piękne fotografie obrzędów dożynkowych.

Wystawa przygotowana została przez Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu i urządzona jest w Chałupie Anny Kozioł, znajdującej się w sidzińskim skansenie. (J.Cz.) Fot. Skansen - MKL w Sidzinie

Wstęp na wystawę jest bezpłatny.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY DO ODWIEDZENIA
SKANSENU I OBEJRZENIA WYSTAWY!

SKANSENOVA

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Projekt OSP w Bystrej Podhalańskiej

Przedstawiciele Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej Podhalańskiej w dniu 16.09.2020 r., podpisali umowę dotyczącą projektu pn. „Wypożyczenie sali widowiskowej w budynku OSP w Bystrej Podhalańskiej”. Zadanie jest realizowane za pośrednictwem Stowarzyszenia LGD „Podbabiogórze”. Współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014-2020.

Projekt obejmuje wyposażenie sali widowiskowej OSP w krzesła i stoły.

Wartość całkowita projektu wynosi 16.771,50 zł. Kwota dofinansowania w ramach PROW 2014-2020 to 15.000,00 zł. Pozostałą kwotę stanowią środki własne OSP. (G.D.) Fot. LGD „Podbabiogórze”

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Dzień Przedszkolaka

Co roku w całej Polsce 20 września przedszkolaki świętują Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka.

W Przedszkolu Publicznym w Bystrej Podhalańskiej dzieci chętnie uczestniczyły we wspólnej zabawie w ogrodzie i zabawach w sali. Nie zabrakło uśmiechu i radości. Było wesoło i kolorowo. Przedszkolaki przypomniły sobie również o swoich prawach - tak ważnych w życiu każdego człowieka - a także o obowiązkach, czyli kodeksie dobrego zachowania się.

Na zakończenie pani Dyrektor i wychowawcy złożyli dzieciom życzenia i upominki.

W myśl słów Janusza Korczaka „Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat”, życzymy wszystkim dzieciom, aby uśmiech gościł na ich twarzach każdego dnia, nie tylko od święta. (E.G) Fot. Przedszkole Publiczne w Bystrej Podhalańskiej

Tradycja uprawy i obróbki lnu.

Skansen w Sidzinie
Muzeum Kultury Ludowej

W powietrzu przelatują raz po raz nici babiego lata, zakwitły wrzosey i mimo że jest piękne niebieskie niebo, nieuchronnie zbliża się jesień. Pozbieraliśmy nasze plony może trochę nietypowe, ale jak na skansen przystało starodawne. Roślina którą zebraliśmy do lat 60-tych ubiegłego wieku była o tej porze zbierana w każdym gospodarstwie. LEN masowo uprawiany na terenie całej południowej Polski, dawał możliwość wytworzenia płótna potrzebnego do uszycia ubrań czy potrzebnych w domu elementów bielizny stołowej i pościelowej. Najlepszego gatunku płótno –paceśne- wykorzystywane było do wyszywania co bardziej strojnych elementów garderoby takich jak koszule, obrusy - rańtuchy (białe płachty wielkości prześcieradła ze zdobionymi brzegami, złożone w kształcie szala stanowiły wierzchnie, letnie okrycia kobiece, lub były nakryciem na łóżko).

Tradycja uprawy lnu sięga początków naszych wsi. W starych księgach handlowych pojawiają się zapiski, że w pierwszej połowie XVII wieku Sidzinianie obok wyrobów z drewna takich jak: gonty, klepki na beczki i bednarki dostarczają do Krakowa olej lniany, który był w dawnych czasach jedynym tłuszczem spożywanym w okresie Wielkiego Postu. Wyszczególnieni są mieszkańcy którzy wozami przywożą do Krakowa po 300-400 kwart oleju (Kwarta=0,9422 litra). W roku 1798 mieszkańcy Sidziny zobowiązani byli także do oddawania przędzy lnianej oprócz innych świadczeń rzeczowych do zamku w Lanckoronie. Mieszkańcy Sidziny zobowiązani byli do oddania 98 łokci przędzy na długie motowidła. Jeden

łokieć to 32 pasma, a w każdym paśmie 16 nitek nawinięte na długie motowidło, związane. Po zdjęciu z motowidła złożone na cztery części i to dawało długość mniej więcej łokcia. Uprawiano wtedy dzikie odmiany lnu cechujące się niezbyt dużą ilością włókien ale za to włókna były bardzo delikatne i piękne. Przetwarzanie lnu absorbowало ogromną ilość pracy fizycznej. Aby z niego powstało płótno trzeba było wykonać ok. 40 czynności od zasiewu do utkania i potrzeba było na to całego roku. Porzekadło ludowe mówiło że "pryndzy przydzie do dziecka jako do zgrzebne kosule" i było w tym wiele prawdy.

Pod koniec lat 60-tych XX wieku masowa produkcja wyrobów włókienniczych, a także wykorzystanie sztucznych włókien typu poliestr sprawiły, że domowa uprawa i przetwarzanie lnu poszły w całkowite zapomnienie.

..."Do powinności wsiów należy lny i siemiona oddawać... Lnu powinni oddawać dobrze wyprawnego i dobrego kit 100. Siemiona chędogiego miary lanckorońskiej korzec wierzchowaty"... (wykaz powinności wsi Starostwa Lanckorońskiego). (J.Cz, T.U.) Fot. Skansen-MKL

Nazewnictwo związane z obróbką lnu:

Blech, blich, bielik – miejsce bielienia płótna przez polewanie wodą na słońcu było to zajęcie kobiet, a właściwą do bielienia porą był czas gdy kwitły drzewa.

Wrzeciono - narzędzie do przędzenia w kształcie prętka przed upowszechnieniem się kołowrotka.

Przędzica - sprzęt służący dawniej powszechnie do przędzenia gdy używano wrzecion.

Źródło : Encyklopedia staropolska. Zygmunt Gloger

PROJEKT „MAŁPOLSKIE TALENTY” - LIST OD KRÓLOWEJ ELŻBIETY II

W ramach Projektu „Małopolskie Talenty” realizowanego na terenie Gminy Bystra-Sidzina w roku szkolnym 2019/2020, uczniowie klas 5 oraz 6 Szkoły Podstawowej im. Dzieci Zamojszczyzny w Sidzinie zrealizowali anglojęzyczny projekt dotyczący tradycji śniadaniowych w różnych krajach europejskich. Podczas projektu uczniowie zredagowali list do Królowej Elżbiety II, w którym opisali udział w projekcie, podzielili się informacjami dotyczącymi Sidziny oraz przesłali życzenia. List został wysłany wraz z pocztówkami oraz własnoręcznie wykonanym portretem Królowej. Ku radości uczestników projektu, nadeszła odpowiedź z Pałacu Buckingham. Królowej bardzo spodobał się jej portret oraz pocztówki. W podziękowaniu, oprócz listu, uczniowie otrzymali folder z informacjami o Królowej Elżbiecie II, o jej panowaniu i życiu w Pałacu Buckingham. Ogromną satysfakcję budzi fakt, że wysiłek i starania uczniów zostały docenione przez Dwór Królewski, którym pozostała piękna pamiątka i wspomnienia.

W projekcie uczestniczyli: Katarzyna Byrska, Katarzyna Maj, Karolina Kasza, Karolina Sutor, Justyna Wiertelczyk, Wojciech Tempka, Krystian Krupa, Filip Frączek. Nauczycielem prowadzącym była Iwona Jaromin. (I.J) Fot. I. Jaromin

Sylwia Lipka w „Tańcu z gwiazdami”

W piątkowe wieczory na antenie Polsatu można oglądać taneczny program rozrywkowy pt. „Taniec z gwiazdami”. W tegorocznej edycji bierze udział artystka młodego pokolenia piosenkarka, aktorka, youtuberka, wideoblogerka i prezenterka telewizyjna Sylwia Lipka. Jest

ona najmłodszym dzieckiem pochodzącym z Sidziny Antoniego Lipki z roli Czarnowej i Jego żony Krystyny z d. Czarny z roli Stramkowej, którzy znaleźli mieszkanie i pracę w Knurowie i tam też urodziła się Sylwia. Od najmłodszych lat przejawiała artystyczne talenty. Rodzice dbali o jej kształcenie i wspierali we wszystkich twórczych działaniach, a Sylwia zdobywała nagrody w kolejnych konkursach wokalnych. Od wielu lat Sylwia Lipka współpracuje z kanałem Disney Channel. Wydane liczne płyty, teledyski, trasy koncertowe i rzesza fanów - przedstawicieli głównie młodego pokolenia - są wyznacznikiem dynamicznie rozwijającej się kariery młodej gwiazdy. Sylwia to również aktorka i wideoblogerka. Jej kanały obserwują miliony fanów, zagrała także główną rolę w filmie „Jestem M Misfit”, który miał premierę w 2019 r. Sylwia obecnie mieszka w Warszawie i aktualnie jest jedną z gwiazd jaśniejących na parkiecie „Tańca z gwiazdami”. Kibicujemy bardzo mocno Sylwii i jej partnerowi Rafałowi Maserakowi oraz życzymy aby góralskie geny czyli upór i wytrwałość były kluczem do zwycięstwa. Góralskie serce pełne muzyki i tańca niech będzie dla Sylwii mocą przewodnią w karierze i przynosi jej sławę, a rodzinie która nigdy nie zapomina o sidzińskich korzeniach niech da chlubę i chwałę. (J.Cz.) Fot. oficjalna strona „Tańca z gwiazdami”.

Święto Plonów - Dożynki

6 września 2020 r. - mieszkańcy Sidziny obchodzili Święto Plonów - Dożynki.

W sposób szczególny za plony 2020 roku dziękowali mieszkańcy z Sidziny z roli Podleśnej.

Po uroczystej mszy świętej w Kościele Św. Mikołaja barwny korowód mieszkańców, głównie przedstawicieli roli Podleśnej, wraz z zaproszonymi gośćmi, pojazdami godnymi tego wyjątkowego święta - traktorami pięknie przystrojonymi w plony i kwiaty symbolizujące dożynki - uroczyście przejechali przez Sidzinę.

Na parkingu obok Skansenu Gminny Ośrodek Kultury Bystra-Sidzina z zachowaniem wszelkich wymogów bezpieczeństwa przygotował "radosną niespodziankę" dla mieszkańców i gości, a szczególnie dla najmłodszych w postaci stoiska z pamiątkami oraz atrakcji animatorki - Myszki Miki, która wykonywała m.in. pokazy baniek mydlanych i wodne tatuaże.

W tym roku obchody uroczystości dożynkowych zostały bardzo ograniczone do symbolicznej formy z powodu obostrzeń spowodowanych koronawirusem,

a szczególnie troską o bezpieczeństwo i zdrowie nas wszystkich.

Mamy nadzieję, że w przyszłym roku podobnie jak w poprzednich latach Gminny Ośrodek Kultury Bystra-Sidzina będzie mógł bezpiecznie organizować imprezy skierowane dla wszystkich mieszkańców naszej pięknej gminy. (T.T.) Fot. GOKPTiS

Konkurs "Relacja rowerowa" rozstrzygnięty

15.09.2020 r. został rozstrzygnięty konkurs Gminnego Ośrodka Kultury Bystra-Sidzina - "Relacja rowerowa".

Komisja w składzie:

Teresa Turowska - Przewodnicząca Komisji

Bożena Lipka - Członek Komisji

Karol Krawczyk - Członek Komisji

postanowiła przyznać następujące nagrody:

I MIEJSCE JAKUB DZIUBEK

II MIEJSCE ŁUKASZ LIPKA, IZABELA TEMPKA

III MIEJSCE PAULINA JAROMIN

Laureaci otrzymali nagrody rzeczowe. Wszystkim uczestnikom gratulujemy!

Rowerowa Gmina Bystra – Sidzina

Przez Gminę Bystra-Sidzina przebiegają liczne szlaki turystyczne łącznie z Głównym Szlakiem Beskidzkim, na których spotkać można rzesze turystów podziwiających piękno okolicy. Coraz częściej pojawiają się tu też rowerzyści.

Tereny gminy stanowią ciekawe miejsce do uprawiania turystyki rowerowej. Amatorzy dwóch kółek lubiący typowo górskie trasy mają w czym wybierać. Dużą popularnością cieszy się trasa z Sidziny Wielkiej Polany na Hałę Krupową. Bardziej wprawieni rowerzyści zdobywają też najwyższy szczyt gminy – Policę (1369 m) pokonując fragment Głównego Szlaku Beskidzkiego w kierunku Krowiarek lub Jordanowa.

Dzięki inicjatywie Gminnego Ośrodka Kultury Promocji Turystyki i Sportu Bystra – Sidzina w Sidzinie odnowiono i oznakowano niedawno ścieżkę rowerową: BYSTRA PODHALAŃSKA URZĄD GMINY - SIDZINA JAROMINY - MŁODA GÓRA - MIKÓW GROŃ - SIDZINKA MAŁA - TOPORZYSKO - BYSTRA PODHALAŃSKA URZĄD GMINY.

Ścieżka w formie pętli prowadzi przez urokliwe miejsca z pięknymi widokami na Tatry, Babią Górę i Beskidy. 33 kilometrowa trasa, oznakowana kolorem zielonym w pięciu miejscach przecina szosę z Sidziny do Bystrej Podhalańskiej, przez co można podzielić ją na krótsze etapy. Fragment trasy prowadzi przez sąsiednią Gminę Jordanów, a dokładnie przez Toporzysko. Mimo kilku odcinków asfaltowych jest to trasa wymagająca roweru MTB (hardtail lub full). Miłośnicy kolarstwa górskiego mogą liczyć na ciekawe odcinki podjazdów i zjazdów oraz zróżnicowane podłoże.

Pętlę można rozpocząć w dowolnym miejscu, jako

początek trasy polecamy Urząd Gminy w Bystrej Podhalańskiej i kierunek SIDZINA - MUZEUM - SIDZINKA MAŁA. Po drodze warto odwiedzić Skansen w Sidzinie, który też może być początkiem wycieczki. W obydwu punktach znajduje się wygodny parking. Ścieżka jest czytelna dzięki wymalowanym na drzewach, a w terenie zabudowy również na słupach energetycznych znakom. Z uwagi na stromsze odcinki podjazdów i zjazdów oraz uniknięcie błota (chyba, że ktoś lubi) zalecamy wycieczkę w pogodne dni. Dla bezpieczeństwa warto używać kask.

Przez Bystrą Podhalańską przebiega fragment 22 km trasy prowadzącej w większości po sąsiedniej Gminie Jordanów: JORDANÓW DWORZEC PKP - WYSOKA - GÓRA LUDWIKI - TOPORZYSKO - BYSTRA PODHALAŃSKA URZĄD GMINY - JORDANÓW DWORZEC PKP, oznaczonej kolorem czerwonym.

Rowerzyści szukający łatwiejszych i krótszych tras, rodzice z dziećmi na rowerach lub też w foteliku znajdują tutaj również trasy dla siebie, jak choćby: Dolina za Kiełkiem, dolina potoku Mała Głaza, łatwiejsze fragmenty opisanej powyżej ścieżki zielonej połączone z lokalnymi drogami.

Od niedawna w Sidzinie działa wypożyczalnia rowerów Odjazdowa dysponująca rowerami górskimi oraz kaskami. Wypożyczający rower mogą liczyć na pomoc i sugestie w doborze tras. W ofercie wypożyczalni znajduje się też organizacja wycieczek rowerowych wraz z opieką instruktora turystyki rowerowej. Bus 9 osobowy, przyczepa/bagażnik rowerowy umożliwiają mobilną formę usługi. Turyści, czy też mieszkańcy okolic mogą skorzystać z oferty wycieczek rowerowych w inne ciekawe miejsca regionu.

Przed nami jesień, piękny czas na rowerową przygodę, jeśli Gmina Bystra-Sidzina nie kojarzyła wam się dotychczas z rowerami – zapraszamy! (T.T., K.K.) Fot. GOKPTiS

Nasze talenty - Monika Smętek

Monika Smętek to artystka, która oprócz wyjątkowego talentu muzycznego, posiada także talent do nauk ścisłych. Brzmi jak idealna kombinacja? Przeczytajcie historię Moniki, aby dowiedzieć się, jak rozpoczęła się jej przygoda z muzyką i matematyką.

„Swoją przygodę z muzyką rozpoczęłam w wieku 10 lat, kiedy tata zapisał mnie do Szkoły Muzycznej I stopnia w Rabce Zdroju, gdzie rozpoczęłam naukę gry na flecie poprzecznym. Miłością do muzyki zarazili mnie moi rodzice – tata był wtedy kapelmistrzem orkiestry OSP

w Bystrej Podhalańskiej, a mama prowadziła scholę parafialną.

Po ukończeniu I stopnia zrezygnowałam z pójścia od razu do II stopnia, głównie ze względu na dalekie dojazdy (do Nowego Targu). W tym czasie cały czas próbowałam znaleźć „coś w zamian”. Grałam w orkiestrze, grałam w scholi, śpiewałam w chórze szkolnym, a gdy poszłam do liceum – wstąpiłam do chóru Bel Canto w Jordanowie, w którym śpiewam do dziś. Zaczęłam się także uczyć gry na gitarze. Ciągle jednak czułam, że to za mało, dlatego też,

gdy rozpoczęłam studia z matematyki na UP w Krakowie, postanowiłam zdawać do Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia im. W. Żeleńskiego w Krakowie i dostałam się – po 6 latach przerwy. W szkole muzycznej oczywiście kontynuowałam naukę gry na flecie, ale także dodatkowo uczęszczałam na zajęcia ze śpiewu. Po ukończeniu studiów z matematyki rozpoczęłam pracę w Ogólnokształcącej Szkole muzycznej I st. w Krakowie jako nauczyciel matematyki, a jednocześnie kończyłam ostatni rok Szkoły Muzycznej – miałam więc pracę i szkołę obok siebie.

Później wróciłam w rodzinne strony, gdzie rozpoczęłam pracę w Szkole Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej jako nauczyciel matematyki i fizyki, założyłam rodzinę. Muzyka jest moją ogromną pasją, jest to bardzo ważny element mojego życia. Śpiewam cały czas w chórze Bel Canto, któremu bardzo wiele zawdzięczam. Występuję bardzo często także jako solistka, biorę udział w różnych koncertach, szczególnie w okresie Wielkiego Postu. Od 2014 r. przejęłam prowadzenie chóru parafialnego Vox Cordis. Przez tych kilka lat chór bardzo się rozwinął, mamy na koncie wiele koncertów, także poza parafią. W 2017 r. braliśmy udział w IV Festiwalu Pieśni Religijnej „Salve Caecilia”, w którym zajęliśmy III miejsce. Podczas tego festiwalu nawiązaliśmy współpracę z chórem „Musica Cordis” z Krakowa-Łagiewnik, z którym od tamtej pory często organizujemy wspólne koncerty.

Muzykę staram się również wykorzystywać w swojej pracy w szkole podstawowej. Od początku zaczęłam prowadzić zajęcia nauki gry na flecie poprzecznym. Wiele dzieci w naszej szkole gra na różnych instrumentach, dlatego często przygotowuję ich do występów na różnych uroczystościach szkolnych. W 2018 r. założyłam szkolny zespół „Tutti Flauti”, który już kilkakrotnie miał okazję zaprezentować się w naszej gminie.

Od zawsze moim marzeniem było, żeby nasza miejscowość rozwijała się muzycznie, żeby działało w niej wiele zespołów. Cieszę się, że chociaż w niewielkim stopniu mogę się do tego przyczynić”. (T.T.) Fot. GOKPTIS

Kącik Melomana

Na jesienne dni proponujemy coś dla całych rodzin.

Wielki, polski kompozytor Witold Lutosławski miał w swoim dorobku liczne utwory pisane dla najmłodszych - w tym także piosenki do znanych wszystkim dzieciom wierszy Juliana Tuwima. Stały się one pretekstem do spotkania jednej z najciekawszych polskich wokalistek jazzowych i niezwykłego kwartetu tworzonego przez dwoje pianistów i dwoje perkusistów, znanego z twórczych opracowań muzyki tradycyjnej, klasycznej oraz znakomitych interpretacji muzyki współczesnej.

Dorota Miśkiewicz i Kwadrofonik wzięli na warsztat Piosenki dla dzieci Lutosławskiego pisane do tekstów Tuwima i proponują ich barwne, nowoczesne, ale realizowane w całości na akustycznych instrumentach opracowania. Prezentowane podczas koncertu piosenki, mające często formę zabawnych, rymowanych opowiadań, bawią i uczą najmłodszych, są dla nich podróżą do magicznych dźwięków wydobywanych z kilkudziesięciu instrumentów (m.in. marimby, ksylofonu, cajonu, cymbałów, udu, kalimby, gongów...). Dorosłym odbiorcom koncert daje natomiast możliwość poznania typowej dla Lutosławskiego, nowoczesnej i złożonej harmonii, jest

powrotem do czasów, gdy wyobraźnia była nieograniczoną siłą, a bajki zawsze kończyły się dobrze." (M.H.)

Propozycje z cyklu "Kącik Melomana" dostępne są na profilu Kulturalnie Bystra-Sidzina.

Nasze Talenty – Nasze Diamenty

Głównym celem projektu, który zapewne udało się osiągnąć było przeciwdziałanie negatywnym skutkom epidemii poprzez integrację społeczności lokalnej w tworzeniu nagrań indywidualnych bądź grupowych (straming on-line) muzyki i nie tylko. W ramach projektu nagrane zostały występy, wywiady, zaprezentowani zostali lokalni twórcy, ale także opracowane zostały już nadesłane nagrania, które następnie zostały opublikowane za pomocą nowoczesnych mediów.

Dzięki realizacji zadania udało się pobudzić poczucie tożsamości kulturowej wśród uczestników projektu oraz mieszkańców śledzących prezentowany materiał. Słowa mają ogromną moc, a ich siła daje ogromną nadzieję i mobilizuje do walki. Dobrym słowem zawartym nie tylko w nagraniu można sprawić, że dzień, tydzień czy nawet miesiąc stanie się lepszy. Autorzy projektu w ten sposób chcieli wesprzeć wszystkich, którzy troszczą się dzisiaj o nas, naszych bliskich, a także tych, którzy pozostają w domach, konsekwentnie stosując się do zaleceń zapobiegających epidemii.

Zakładany cel projektu został osiągnięty dzięki:

- zbieraniu, opracowywaniu, przetwarzaniu nagrań muzycznych, wywiadów, pokazów umiejętności artystycznych i innych ciekawostek lokalnych udostępnianych w mediach internetowych;
- tworzeniu stramów - grupowych nagrań tworzonych z indywidualnych nagrań określonego utworu przez różnych wykonawców: skrzypce, gitara, keyboard, głos - zebrane w całość tworzą linie melodyczno-wokalną danego utworu, który następnie zostanie wyemitowany na

stronach mediów internetowych;

- odkrywanie lokalnych muzyków profesjonalistów i amatorów i prezentowanie ich dorobku /umiejętności w formie pojedynczych relacji jak i grupowych występów.

W ramach projektu wyemitowane i wydane zostało:

- 15 wywiadów /relacji ukazujących utalentowanych mieszkańców Gminy Bystra-Sidzina - tych mieszkających tu na stałe jak również pochodzących z naszej gminy;
- nagrano i wyemitowano utwory muzyczno-wokalne pojedynczych twórców jak i zespołów w formie opracowań on-line;
- wydano i rozdysponowano plakaty i ulotki informacyjne. (M.C.) Fot. GOKPTiS

„Suchy lód i dymiące napoje”

28 września Świetlica Środowiskowa w Bystrej Podhalańskiej zorganizowała warsztaty kriogeniczne „Suchy lód i dymiące napoje”.

Zajęcia prowadzili pracownicy Centrum Innowacyjnej Edukacji. Mobilne warsztaty dla dzieci pokazały, że chemia może być ciekawa, a widowiskowe eksperymenty zapadły w pamięć uczestnikom zajęć. Zainteresowanie dzieci było bardzo duże, ich ciekawość została nasycona fachową wiedzą. Wrażenia z warsztatów zostaną z nimi z pewnością na długo. (L.M.) Fot. L. Marfiak

